

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s fram-
ställning till Ålands landsting med förslag till
N:o 14/1947. landskapslag angående landskapsförvaltningen under-
lydande extraordinarie befattningshavares uti land-
skapet Åland rätt till pension.

Uti landskapslagarna den 4 april 1945 och den 1 augusti 1947 om
landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavare
uti landskapet Åland har de extraordinarie befattningshavarnas i
landskapet löneförhållanden reglerats. Vid stiftandet av förstnäm-
da landskapslag uttalades, att de extraordinarie befattningarna icke
vore avsedda att bliva permanenta, ehuru de kunde äga bestånd i mån-
ga år, vilket i särskilda fall även visat sig vara fallet. Detta
åter gör att de extraordinarie befattningshavarnas ställning, för-
utom i lönehänseende, även borde säkerställas, såvitt det gäller de-
ras rätt till pension. I riket är de extraordinarie befattningsha-
varnas såväl löne- som pensionsförhållanden reglerade i förord-
ningsväg, pensionerna genom förordningen den 12 februari 1943, ändrad
genom förordning av den 9 maj 1947. Då enligt hävdvunnen tolkning
landskapsnämnden icke äger rätt att utfärda förordning, utan all lag-
stiftningsrätt tillhör Landstinget, har landskapsnämnden, anseende

att de extraordinarie befattningshavarnas i landskapet ställning även i pensionshänseende bör säkerställas i likhet med vad i riket skett, funnit nödigt göra framställning till Landstinget om stiftande av landskapslag i ämnet.

Det synes landskapsnämnden naturligt, att landskapets extraordinarie befattningshavare med avseende å pensionsförmåner likställas med statens motsvarande befattningshavare. Därför har landskapsnämnden i förslaget intagit i huvudsak samma stadganden, som rikets förordning innehåller i ämnet. En allmän förutsättning för erhållande av pension är, att befattningshavaren uppnått sextiotre års ålder eller för avgång fastställd tidigare åldersgräns eller, att han på grund av kroppsslyte eller nedsatta kropps- eller själskrafter blivit varaktigt oförmögen att handhava befattningen, ävensom att han, med särskilda undantag, innehar tio till pensionsår berättigande tjänsteår i landskapets eller statens tjänst och av dessa min fem år omedelbart före sin avgång. Beräkning av pensionsår sker i huvudsak enligt samma grunder som beträffande ordinarie tjänstemän och befattningshavare. Full pension skall utgå med sextio procent av fastställt årsarvode med etthundraåttiotusen såsom högsta pension. Nödgas innehavare av extraordinarie befattning till följd av i

tjänsteutövningen ådragen kropps skada eller sjukdom såsom oförmögen till landskapets tjänst därifrån avgå, kan honom tilldelas större pension, än vartill han på grund av ålder och tjänsteår vore berättigad. Har han själv åsamkat sig skadan eller väsentligen därtill medverkat, kan honom förvägras pension eller dess belopp enligt prövning nedsättas. Lagförslaget bygger i övrigt på rikslagstiftningen, och dess innehåll talar sitt tydliga språk, varför en vidare redogörelse för paragrafernas innehåll ej torde erfordras.

Då Landstinget städse vinnlagt sig om tillgodoseendet i mesta mån av landskapsfunktionärernas berättigade intressen, får landskapsnämnden, hänvisande till förestående, vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavares uti landskapet Åland rätt till pension.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas.

1 §.

Innehavare av landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattning, som hör till avlöningsklass, nämnd i landskapslagen den 1

augusti 1947 angående ändring av landskapslagen om landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavare uti landskapet Åland, utfärdad den 4 april 1945, är berättigad till pension, i enlighet med vad nedan stadgas.

2 §.

En allmän förutsättning för erhållande av pension är:

att innehavare av extraordinarie befattning uppnått sextiotre års ålder eller den tidigare åldersgräns, vid vilken han är skyldig att avgå, eller att han därförinnan på grund av kroppsslyte eller nedsatta kropps- eller själskrafter blivit varaktigt oförmögen att handhåva befattningen och

att han därjämte, förutom i de i 6 § nämnda fallen, innehar minst tio till pension berättigande år i landskapets eller statens tjänst och av dessa minst fem år omedelbart före sin avgång.

3 §.

Såsom pensionsår, vilka innehavare av extraordinarie befattning tillgodoräkna sig, anses den tid, som han efter uppnådd trettio års ålder och före det han uppnått en ålder av sextiosju år regelbundet under myndighets inseende tillbragt i sådan landskaps- eller stats-

tjänst, som bör anses såsom huvudsyssla eller före sin övergång till landskapstjänst varit i Ålands landstings, riksdagens, Finlands Banks, folkpensionsanstaltens eller postsparbankens ordinarie befattning, som bör anses såsom huvudsyssla, eller i sådant landskapets eller statens arbete, där arbetare äger rätt till pension.

Innehavare av extraordinarie befattning, som varit i landskapets eller statens tjänst minst tio år, äger rätt att såsom tid, berättigande till pension, räkna även den tid, som han, därest han hade blivit innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön, efter uppnådd trettio års ålder hade fått tillgodoräkna sig för erhållande av ålderstillägg för den tid han varit anställd hos kommun eller trossamfund eller i enskild tjänst.

4 §.

Har anställningen i landskapets eller statens tjänst icke varit oavbruten, sammanräknas vid bestämmandet av pensionsåren de skilda tjänstetiderna.

Såsom avbrott i tjänstetiden anses likväl icke den tid, då i landskaps- eller statstjänst anställd person varit:

a) tjänstledig under samma kalenderår sammanlagt högst tre månader

på grund av sjukdom eller en månad för annan orsak;

b) till följd av havandeskap eller förlossning ledig från befattningen i högst två månader;

c) i åtnjutande av stadgad semesterledighet;

d) till följd av i landskapets eller statens tjänst ådragen skada eller genom tjänsteutövning vållad sjukdom eller till följd av offentligt uppdrag tjänstledig eller förhindrad att handhava sin befattning; eller

e) utan orsak avhållen eller hindrad från utövning av sin befattning.

Då tjänsteåret indelas i terminer räknas frånvaro under en termin från tjänsteutövning såsom sex månader samt kortare frånvaro under terminen såsom en femtio procent längre tid än den verkliga tiden.

Landskapsnämnden kan bevilja rätt att i pensionsår inberäkna den tid för avbrott, under vilken i landskapets tjänst anställd person varit tjänstledig för vetenskapligt arbete eller för studieresa eller av annan liknande orsak.

5 §.

Full pension utgår med sextio för hundra av fastställd årsarvode,

dock sålunda, att högsta pension är etthundraåttiotusen mark.

Tio pensionsår berättigar till tio trettiondedelar av full pensions belopp och varje därpå följande fullt pensionsår ytterligare till en trettiondedel därav, till dess fullt pensions belopp uppnås. Därpå följande tjänstetid medför icke rätt till större pension.

Överstiger sextio för hundra av extraordinarie befattningshavares årsarvode etthundraåttiotusen mark, gives honom delpension för varje pensionsår med en trettiondedel av etthundraåttiotusen mark.

At innehavare av extraordinarie befattning, vars arvode på grund av befattningen åtföljande särskilda löneförmåner är lägre än vad dess beskaffenhet skulle förutsätta, kan landskapsnämnden bevilja pension enligt det arvode, som motsvarar befattningens art.

6 §.

Nödgas innehavare av extraordinarie befattning till följd av i tjänsteutövningen ådragen kroppsskada eller sjukdom såsom oförmögen till landskapets tjänst därifrån avgå, kan honom tilldelas större pension än vartill han på grund av ålder och tjänsteår vore berättigad, dock icke utöver beloppet för full pension. Har han själv avsiktligt åsamkat sig skadan eller väsentligen därtill medverkat, kan honom helt

och hållet förvägras pension eller dess belopp enligt prövning ned-
sättas.

Vägrar innehavare av extraordinarie befattning, som på grund av
vid tjänsteutövning ådragen kropps skada eller sjukdom icke blivit
helt oförmögen till landskapets tjänst, att, efter det han förkla-
rats vara i stånd att handhava annan honom erbjuden landskapstjänst
eller -befattning att mottaga sådan, tillkommer honom icke större
pension än den, vartill han på grund av sina pensionsår enligt den-
na förordning är berättigad.

7 §.

Då innehavare av landskapets extraordinarie befattning på grund
av försvagad hälsa, ådragen skada eller annan orsak, som icke av ho-
nom själv förvållats, blivit transporterad till annan extraordina-
rie befattning, för vilken pensionen är mindre än den, som är före-
nad med hans förra extraordinarie befattning, erhåller han vid av-
gång pension enligt den avlöningsklass, till vilken hans förra extra-
ordinarie befattning hörde.

8 §.

Pension må av därtill berättigad person icke samtidigt åtnjutas

för flere än en landskapsbefattning.

9 §.

Innehavare av extraordinarie befattning, vars förordnande till
denna återkallats, på grund av att hans verksamhet eller uppförande i
befattningen eller utom densamma icke varit oförvitlig, kan förkla-
ras förlustig sin rätt till pension.

10 §.

Rätt till erhållande av pension upphör.

a) vid förlust av medborgarskap i riket;

b) då pensionstagare utan avbrott vistats i utlandet i tre år och

icke av landskapsnämnden berättigats att under denna tid uppbära pen-
sion;

c) om pensionstagare utan vederbörligt tillstånd inträder i främ-
mande makts tjänst; samt

d) om pensionstagare dömes till förlust av medborgerligt förtroen-
de för alltid eller för viss tid.

Därest den, som förlorat medborgarskap i riket, återvunnit detsam-
ma, samt då pension förverkats av orsaker, som ovan i 1 mom. b) och c)
punkterna nämnas, kan landskapsnämnden på ansökan återgiva rätt till

303 303
pension, men vare likväl de olyftade pensionsbeloppen förverkade.

At pensionstagare, som utstår ovillkorligt frihetsstraff, erlägges för strafftiden icke pension.

11 §.

Har pensionsbelopp icke lyftats inom tre år efter förfallodagen, inbesparas detsamma till landskapet.

12 §.

Innehavare av extraordinarie befattning bör vid anhållan om avsked från den extraordinarie befattningen, samtidigt eller senast inom förloppet av sex månader, efter det han undfått avsked från densamma, anhålla om pension, vid äventyr att han, där han icke kan visa laga förfall, går förlustig sin rätt till pensionen.

13 §.

Anser någon, att honom förvägrats sådan pension, vartill han är berättigad, söke ändring i beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar räknat från delfåendet därav.

14 §.

Innehavare av extraordinarie befattning beviljas på skriftlig ansökan pension av landskapsnämnden.

303 303
15 §.

Utöver vad i denna landskapslag är stadgat, är i tillämpliga delar gällande, vad angående pension för innehavare av tjänst eller befattning med grundlön är stadgat.

16 §.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den 16 maj 1947, och härigenom upphäves 1 § 3 mom. i landskapslagen den 17 juli 1943 om ändring av och tillägg till landskapslagen angående innehavares av tjänst eller befattning i landskapet Åland rätt till pension.

Mariehamn den 8 oktober 1947.

På landskapsnämndens vägnar.

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom
Ch. Stormbom.